

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
İŞLETME FAKÜLTESİ

E-ISSN: 2667-6982

MUHASEBE

ENSTİTÜSÜ

DERGİSİ

MED – JOURNAL of ACCOUNTING INSTITUTE

OCAK/JANUARY 2024, SAYI/ISSUE 70

Dizinler / Indexing and Abstracting

RePEc Ideas

RePEc Econpapers

EBSCO Business Source Ultimate

EBSCO Central & Eastern European Academic Source

DOAJ

Cabells Journalytics

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
İŞLETME FAKÜLTESİ
MUHASEBE ENSTİTÜSÜ DERGİSİ
MED – Journal of Accounting Institute

Sahibi / Owner

Prof. Dr. F. Lerzan KAVUT
İstanbul Üniversitesi, İşletme Fakültesi, İstanbul, Türkiye
Istanbul University, School of Business, İstanbul, Turkey

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü / Responsible Manager

Prof. Dr. Fatih YILMAZ
İstanbul Üniversitesi, İşletme Fakültesi, İstanbul, Türkiye
Istanbul University, School of Business, İstanbul, Turkey

Yazışma Adresi / Correspondence Address

İstanbul Üniversitesi, İşletme Fakültesi, Muhasebe Enstitüsü, Avcılar, İstanbul, Türkiye
Telefon / Phone: +90 (212) 412 24 00/18315
E-mail: jai@istanbul.edu.tr
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/meder>
<https://iupress.istanbul.edu.tr/tr/journal/jai/home>

Yayıncı / Publisher

İstanbul Üniversitesi Yayınevi / Istanbul University Press
İstanbul Üniversitesi Merkez Kampüsü, 34452 Beyazıt,
Fatih / İstanbul, Türkiye
Telefon / Phone: +90 (212) 440 00 00

Baskı / Printed by

İlbey Matbaa Kağıt Reklam Org. Müc. San. Tic. Ltd. Şti.
2. Matbaacılar Sitesi 3NB 3 Topkapı / Zeytinburnu, İstanbul, Türkiye
www.ilbeymatbaa.com.tr
Sertifika No: 17845

Dergide yer alan yazılardan ve aktarılan görüşlerden yazarlar sorumludur.
Authors bear responsibility for the content of their published articles.

Yayın dili Türkçe ve İngilizce'dir.
The publication languages of the journal are Turkish and English.

Ocak ve Temmuz aylarında, yılda iki sayı olarak yayımlanan uluslararası, hakemli, açık erişimli ve bilimsel bir dergidir.
This is a scholarly, international, peer-reviewed and open-access journal published biannually in January and July.

DERGİ YAZI KURULU / EDITORIAL MANAGEMENT

Baş Editör / Editor-in-Chief

Prof. Dr. Lerzan KAVUT, İstanbul Üniversitesi, İşletme Fakültesi, İşletme Bölümü, Muhasebe Ana Bilim Dalı, İstanbul, Türkiye
– lerk@istanbul.edu.tr

Baş Editör Yardımcısı / Co-Editor in Chief

Prof. Dr. Aslı TÜREL, İstanbul Üniversitesi, İşletme Fakültesi, İşletme Bölümü, Muhasebe Ana Bilim Dalı, İstanbul, Türkiye
– gunduzay@istanbul.edu.tr

Doç. Dr. Emre Selçuk SARI, İstanbul Üniversitesi, İşletme Fakültesi, İşletme Bölümü, Muhasebe Ana Bilim Dalı,
İstanbul, Türkiye – emresari@istanbul.edu.tr

Yazı Kurulu Üyesi / Editorial Management Board Member

Prof. Dr. Taylan ALTINTAŞ, İstanbul Üniversitesi, İşletme Fakültesi, İşletme Bölümü, Muhasebe Ana Bilim Dalı, İstanbul, Türkiye
– ataylana@istanbul.edu.tr

Doç. Dr. Turgay SAKİN, İstanbul Üniversitesi, İşletme Fakültesi, İşletme Bölümü, Muhasebe Ana Bilim Dalı, İstanbul, Türkiye
– tsakin@istanbul.edu.tr

Doç. Dr. Nevzat GÜNGÖR, İstanbul Üniversitesi, İşletme Fakültesi, İşletme Bölümü, Muhasebe Ana Bilim Dalı, İstanbul, Türkiye
– nevzat.gungor@istanbul.edu.tr

Dil Editörleri / Language Editors

Elizabeth Mary EARL, İstanbul Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksek Okulu, İstanbul, Türkiye – elizabeth.earl@istanbul.edu.tr

YAYIN KURULU / EDITORIAL ADVISORY BOARD

Prof. Dr. Ersin GÜREDİN, İstanbul Üniversitesi, İşletme Fakültesi, Muhasebe Ana Bilim Dalı, İstanbul, Türkiye
– guredin@istanbul.edu.tr

Prof. Dr. Can Şımgı MUĞAN, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, İşletme Bölümü, Ankara, Türkiye – mugan@metu.edu.tr

Prof. Dr. Belverd E. NEEDLES JR., DePaul Üniversitesi, İşletme Fakültesi, Muhasebe Bölümü, Chicago, ABD - bneedles@depaul.edu

Prof. Dr. Serdar ÖZKAN, Orta Doğu Amerikan Üniversitesi, Egaila, Kuveyt – serdar.ozkan@aum.edu.kw

Prof. Dr. Recep PEKDEMİR, Wisconsin La Crosse Üniversitesi, İşletme Fakültesi, Muhasebe Bölümü, Wisconsin, ABD
– rpekdemir@uwlax.edu

Prof. Dr. Haluk SUMER, Marmara Üniversitesi, İşletme Fakültesi, Almanca İşletme Bölümü, İstanbul, Türkiye
– haluksumer@marmara.edu.tr

Prof. Dr. Haluk ÜNAL, Maryland Üniversitesi, İşletme Fakültesi, Maryland, ABD - hunal@rhsmith.umd.edu

Doç. Dr. Graham GAL, Massachusetts Amherst Üniversitesi, Isenberg Yönetim Fakültesi, Muhasebe Bölümü, Massachusetts, ABD
– gfgal@isenberg.umass.edu

Prof. Dr. Catalin ALBU, Bucharest University of Economic Studies, Bucharest, Romania – catalin.albu@cig.ase.ro

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Sunuş / Preface

Muhasebe Enstitüsü Dergisi 70.Sayısı.....	VIII
<i>Lerzan Kavut</i>	

Araştırma Makaleleri / Research Articles

Tedarikçi Finansmanı İşlemleri Kapsamında UMS 7 ve UFRS 7'de Yapılan Değişikliklerin Analizi Analysis of the Amendments in IAS 7 and IFRS 7 within the Scope of Supplier Finance Arrangements.....	1
<i>Seçil Sigalı, Reha Memişoğlu</i>	

Analysis of Publications on Financial Accounting in Web of Science Database with Vosviewer Mapping Techniques and Bibliometric Analysis Method Finansal Muhasebe Konusunda Web of Science Veri Tabanında Yer Alan Yayınların Bilimsel Haritalamada Vosviewer Haritalama Teknikleri ile Analizi.....	17
<i>Feden Koç, Sevinç Gülseçen</i>	

Finansal Analizde Metrik Çatışması: FAVÖK ve EVA Karşılaştırması ve Bir Uygulama Metric Conflict in Financial Analysis: A Comparison and Application of EBITDA and EVA.....	39
<i>Hasan Yalçın</i>	

Neolitik Çağdan Tunç Çağları Sonuna Kadar Üretimde, Yönetimde ve Ticarete Kadının Bıraktığı İzler Traces Left by Women in Production, Management and Trade from the Neolithic Age to the End of the Bronze Age	59
<i>Fatma Şeker, Sevgi Şeker</i>	

SUNUŞ

“Hayatta en hakiki mürşit ilimdir”
GAZİ MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

Değerli Okurlarımız,

Dergimizin Ocak 2024 dönemi 70. sayısında Muhasebe Enstitüsü Dergisi yönetimi olarak sizlerle yeniden beraberiz. Sizlerle tekrar buluşmaktan ve muhasebe literatürüne yeni eserler kazandırmaktan mutlu ve gururluyuz.

Dergimizin bu sayısında da muhasebenin güncel alanlarını ve konularını kapsayan özgün ve bilimsel nitelikli çalışmalara yer verilmiştir. Titiz bir hakem değerlendirme sürecinden geçirilerek sizlere ulaştırılan eserlerin bilim dünyasına yararlı olmasını diliyoruz. Bilim ve eğitim dünyasını titizlikle izleyen akademisyenlerimiz, bu sayımızda değerli eserlerini bizimle paylaşarak yayın faaliyetlerimize değer katmışlardır. Dergimizin bu sayısında yer alan tüm yazarlarımıza ayrı ayrı teşekkür ederiz.

Bu sayımızda, Prof.Dr.Seçil Sigalı ve Arş.Gör.Dr.Reha Memişoğlu, “Tedarikçi Finansmanı İşlemleri Kapsamında UMS 7 ve UFRS 7’ de Yapılan Değişikliklerin Analizi” başlıklı çalışmada; tedarikçi finansmanı işlemlerinin şeffaflığı ve finansal tablolarda sunumu konusunda ilişkili finansal raporlama standartlarını ve değişiklikleri değerlendirmişlerdir.

Öğr.Gör.Dr.Feden Koç ve Prof.Dr.Sevinç Gülseçen, tarafından yapılan ‘Analysis of Publications on Financial Accounting in Web of Science Database with Vosviewer Mapping Techniques and Bibliometric Analysis Method’ konulu çalışmada, Web of Science veri tabanında belirli kriterlere göre sınırlandırılan “Financial Accounting” konulu 1.009 yayın, VOSviewer haritalama teknikleri ve geleneksel bibliyometrik analiz yöntemi kullanılarak, analiz edilmiş ve değerlendirilmiştir.

Dr.Hasan Yalçın tarafından kaleme alınan “Finansal Analizde Metrik Çatışması: FAVÖK ve EVA Karşılaştırması ve Bir Uygulama” başlıklı çalışmada; finansal performans ölçümünde yaygın olarak kullanılan iki metrik olan Ekonomik Katma Değer (EVA) ve Faiz, Amortisman ve Vergi Öncesi Kazanç (FAVÖK) arasındaki farklılıklar ve benzerlikler incelenmiş, iki metriğin işletmeler açısından farklı önemleri vurgulanarak, Türk Hava Yolları A.Ş. örneği üzerinde uygulama örneğine yer verilmiştir.

Dergimizde yer alan bir diğer çalışma da Öğr.Gör.Fatma Şeker ve Öğr.Gör.Sevgi Şeker tarafından hazırlanmıştır. Yazarlar, “Neolitik Çağdan Tunç Çağları Sonuna Kadar Üretimde, Yönetimde, Ticarete Kadının Bıraktığı İzler” konulu çalışmada; geçmiş uygarlıkların yönetimi ve ticari organizasyonlarında, Neolitik Çağ, Kalkolitik Çağ ve Tunç Çağları kapsamında, kadının varlığı ve bıraktığı izleri, tarihi eserler vasıtasıyla takip ederek, toplumsal ve ekonomik sistemde kadının yerini irdelemişlerdir.

Dergimizin kapak resminde de görüleceği üzere; İ.Ü. İşletme Fakültesi Muhasebe Enstitüsü ve Muhasebe Anabilim Dalı tarafından 17-21 Nisan 2024’te XLII. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu düzenlenecektir. Enstitümüzün kuruluş amaçları arasında yer alan eğitim sempozyumu düzenlenmesi faaliyeti kapsamında gerçekleştirilecek olan Muhasebe Eğitimi Sempozyumunun 2024 yılı teması; günümüzün en güncel bir konularından biri olan “Yapay Zekâ” alanının “Muhasebe Eğitimi ve Mesleği” üzerindeki etkilerinin irdelemesi olarak belirlenmiştir.

2024 yılı başında maalesef acı bir kayıp yaşadık...

Muhasebe eğitimine, iş dünyasına ve muhasebe mesleği üyelerinin gelişimine; yaşamı boyunca, gerek bilimsel yayımları ve faaliyetleri gerekse gerçekleştirdiği çalışmalarla önemli katkılar sağlamış olan değerli Hocamız Prof. Dr. Mustafa Aydın AYSAN’ı 29 Ocak 2024 tarihinde sonsuzluğa uğurladık.

Çok sayıda öğrenci ve akademisyen yetiştirmiş ve önemli ‘ilk’lere imza atmış olan Hocamız, Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumunun İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi’nde başlatılmasında fikir sahibi ve muhasebe alanında vak’a yöntemiyle eğitimin de öncüsü olmuştur.

Örnek yaşamıyla yeri hiçbir zaman doldurulamayacak olan Prof.Dr. Mustafa Aydın AYSAN ‘ın değerli ailesine ve tüm sevenlerine başsağlığı diliyoruz. Değerli Hocamız ruhunuz şad olsun.

Gelecekte; günlük yaşamımıza, iş dünyasına, eğitim dünyasına ve mesleklerimize etkin olarak yön verecek ve önemli derecede yer alacak olan yapay zekâ teknolojisinin beraberinde getireceği olumlu ve olumsuzluklar en güncel tartışma konularımızın arasındadır. Muhasebe eğitimi ve muhasebe mesleğinde yapay zekâ uygulamalarının olası etkilerinin çok boyutlu olarak tartışılacağı sempozyumumuzda birlikte olmayı diliyoruz.

Yayın politikası olarak, İngilizce ve Türkçe dillerinde yazılmış bilimsel nitelikli çalışmalarınızı bekliyoruz.

Gelecek sayılarımızda buluşmak dileğiyle...

Saygılarımızı sunarız.

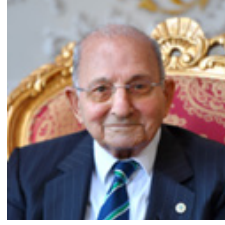
MUHASEBE ENSTİTÜSÜ DERGİ YÖNETİMİ ve EDITÖRLERİ ADINA

Prof. Dr. F. Lerzan KAVUT

İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi

Muhasebe Enstitüsü Müdürü

Prof.Dr. Mustafa Aydın AYSAN'ı Kaybettik

Prof.Dr. Mustafa A. Aysan 20 Nisan 1933 yılında Mersin Tarsus'ta doğmuştur. Tarsus Amerikan Koleji'nden ve ardından 1957 yılında İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi'nden mezun olmuştur. Harvard Business School'dan 1959 yılında ilk Türk öğrenci olarak mezun olmuştur. 1962 yılında İktisat Fakültesi'nde doktorasını tamamlamış ve ardından 1968 yılında "Muhasebe Denetleme İlkeleri ve Türkiye Uygulamaları" isimli tezi ile doçent, 1974 tarihinde "Maliyetler ve İşletme Kararları" başlıklı çalışmasıyla profesör olmuştur.

İstanbul Üniversitesinde önce İktisat Fakültesinde ve ardından İşletme Fakültesi'nin kuruluşuyla bu fakültede emekli olduğu 2000 yılına kadar öğretim üyesi olarak çalışmıştır. İstanbul Üniversitesi'nin yanı sıra Güney Afrika'da, Almanya'da üniversitelerde dersler vermiş, UNDP'de proje yürütücüsü olarak Somali'de bulunmuştur. İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi bünyesinde Devlet İşletmeciliği Araştırma ve Uygulama Merkezini kurmuş ve emekli olduğu güne kadar da bu merkezin müdürlüğünü uzun yıllar yürütmüştür.

Türkiye'de muhasebe mesleğinin gelişiminde büyük katkıları olmuştur. 1971 – 1984 yılları arasında Türkiye Muhasebe Uzmanları Derneği (TMUD) Başkanlığında bulunmuş ve bu dönemde 1977 yılında TMUD olarak Türkiye'nin Uluslararası Muhasebeciler Federasyonunun (IFAC) kurucu üyesi olmasını sağlamıştır. Daha sonra TÜRMOB'un kuruluşunda da katkılar sağlamış ve bu kurumda bir dönem Yönetim Kurulu üyeliği de yapmıştır.

Türkiye'nin önde gelen çok sayıda finans ve sanayi kuruluşlarında yönetim kurulu üyelikleri, vakıf ve derneklerde mütevelli heyeti üyelikleri, danışmanlıklar, dergi ve gazetelerde köşe yazarlığının yanı sıra 44. Hükümet'te 2/3/1982 - 13/12/1983 tarihleri arasında Ulaştırma Bakanlığı yapmıştır.

Çok sayıda kitap, bildiri ve makalesi olmakla birlikte "Atatürk'ün Ekonomi Politikası" (1980), 1964 yılında tercüme ederek dilimize kazandırdığı "Muhasebenin Temelleri" (Paton & Dixon) isimli kitapları en çok bilinen eserleridir. Hocamız emekli olduktan sonra da bilimsel üretkenliğini sürdürmüş ve "Kurumsal Yönetim ve Risk" (2007), "Atatürk Dönemi Ekonomi Politikaları" (2014), "Enflasyonsuz Türkiye" (2016), "Bilançonun Gizemi" (2020), "Türkiye Muhasebe Tarihi ve Mustafa Aydın Aysan" (2021) adlı kitaplarını yayınlamıştır.

Prof.Dr. Mustafa A. Aysan Türkiye'de vak'a eğitiminin öncüsü olmuş ve tüm akademik hayatı boyunca vak'a yazımı ve vak'a yöntemi ile eğitim yapılması için büyük gayretler göstermiştir.

1979 yılında İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi tarafından başlatılan Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumlarının düzenlenmesinde fikir sahibi ve öncüsü olmuştur. Bu yıl Hocamızın doğum gününde düzenlenecek 42. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu onsuz düzenlenen ilk sempozyum olacaktır. Hocamızı 29 Ocak 2024 tarihinde sonsuzluğa uğurladık. Ardında başarılarla dolu bir hayat, iki evlat, iki torun, yetiştirdiği çok sayıda akademisyen ve binlerce öğrenci bıraktı. Hocamızın ruhu şad olsun.

